

Kristi Himmelfart 2025

En af de første gange, jeg underviste de konfirmander, som netop er blevet konfirmeret, gav jeg dem en tegneopgave. På et stykke papir så stort som en konfirmand skulle de tegne og illustrere, hvad der kendetegner et menneske.

De skulle forestille sig, hvordan de ville forklare et rumvæsen, som aldrig har set et menneske før, hvad der kendetegner et menneske. De skulle tegne både de fysiske og synlige kendetegn, men også de mentale og – skal vi kalde det – eksistentielle, usynlige kendetegn.

Det gik nemt med de fysiske kendetegn; der blev tegnet arme og ben, ører og øjne – og selvfølgelig kønsdele. Det er man optaget af, når man er 13 år. Opgaven gav os mulighed for at tale om, hvad der er det væsentlige ved et menneske. Selvom man er født uden den ene arm, eller man har fået amputeret den ene arm, så er man selvfølgelig lige så meget menneske som den, der har begge arme i behold.

Lidt sværere var det at skulle tegne og illustrere de mentale og eksistentielle kendetegn. Her bad jeg konfirmanderne overveje, hvad der adskiller mennesker fra dyr.

Her nåede de fornuftigvis frem til, at mennesker i modsætning til dyr har evnen til at tænke frem; til at forudse noget, og til at forestille sig noget, som endnu ikke er eller som aldrig bliver.

Mennesker har også kognitive evner; de kan lære at læse og at regne og at analysere en problemstilling. Men disse egenskaber betyder naturligvis ikke, at det menneske, der *ikke* kan lære at læse og regne, ikke er noget menneske. Og selvfølgelig ophører man heller ikke med at være menneske, hvis man pga. f.eks. en hjerneskade mister evnen til at læse og regne.

Mennesket har også evnen til at tro. Tro på noget, der er større end det selv. Og så har mennesket evnen til at elske. Selv elske en afdød.

Øvelsen afslørede, at det faktisk er svært at sætte ord på, hvad der kendetegner et menneske sådan skåret helt ind til benet. Det er jo egentlig pudsigt, for selvom vi ikke kan sætte ord på kernen af det at være menneske, så er der alligevel ikke nogen af os, som er i tvivl, når vi skal vurdere, om den, vi står overfor, er et dyr eller et menneske.

Det er i det hele taget en øvelse, som vi alle sammen kan have gavn af at gøre; f.eks. i forbindelse diskussioner om aktiv dødshjælp, forhøjet abortgrænse, behandling af svært handicappede, kunstig intelligens osv. Nå, men det er en anden snak.

[PAUSE]

Næste år vil jeg udvide opgaven for konfirmanderne. For så skal konfirmanderne ikke blot overveje, hvordan mennesker adskiller sig fra dyr; de skal også overveje, hvordan mennesker adskiller sig fra Gud.

Der vil måske være dem, som hævder, at der ikke er nogen forskel, for der står jo i skabelsesberetningen, at Gud skabte mennesket i sit billede; i sit billede skabte han det. Og

de vil måske også henvise til, at Gud lod sig føde som menneske, som Jesus-barnet, med de kendetegn, som et menneske nu engang har.

Det er selvfølgelig til dels rigtigt, men det er ikke den fulde sandhed. Hvis det var det, ville mennesket jo være lig Gud, og det er da en vederstyggelighed at påstå det.

Så hvad er forskellen mellem Gud og menneske?

- En væsentlig forskel er, at mennesket er dødeligt. Gud er evig.
- En forskel er, at Gud er almægtig; mennesket er afmægtigt.
- Gud er god; mennesket er uperfekt og en synder.
- En anden forskel er, at menneskets evne til at vise kærlighed kan ophøre. Ægtepar bliver skilt. Selv voksne børn og deres forældre kan bryde med hinanden.

I dag, hvor det er Kr. H., bliver en anden forskel tydelig. Kr. H er jo dagen, hvor Guds søn, Jesus Kristus, bliver løftet op til himlen, og med denne dag bliver det tydeligt, at afsked og nærvær ikke er hinandens modsætninger, når det gælder Gud.

For *mennesket* er afsked og nærvær derimod hinandens modsætninger. Har man taget afsked med et andet menneske, er vedkommende ikke længere nærværende.

Men i dag, Kr. H, hører vi, at Gud er nærværende, *selvom* han har taget afsked og har forladt sine disciple.

Efter at Jesus var opstået fra de døde, men inden han farer til himmels, har han vist sig for disciplene. Efter at han har lovet frelse til den, der tror og bliver døbt, bliver han taget op til himlen, hvor han sætter sig ved Guds højre hånd. Vi hører videre, at disciplene gik ud og prædikede alle vegne, og at Herren virkede med og stadfæstede Ordet. Han var altså nærværende i sit fravær, og trods hans fravær lyder hans ord den dag i dag.

Det kan være svært at forlige sig med: Opstandelsen og Kr. H. Det strider mod fornuften. Mod videnskaben. Det kan ikke bevises. Det kan ikke forstås. Det kan ikke ses. Det kan kun tros.

Der er ikke noget underligt i, at vores tro ikke kan udtrykkes præcist i ord. Hvordan skulle man med vores begrænsede verdensbillede og begrænsede ordforråd kunne forklare det utrolige ved at bruge netop det begrænsede begrebsapparat; det begrænsede sprog, som vi har. Det rækker ganske enkelt ikke.

Man kan – til dels – forklare troen i billeder.

Et billede er f.eks. det nærvær med en afdød, som vi nogle gange kan mærke. Hvor tit hører jeg ikke enker og enkemænd blive ved med at sige ”vi” og ”vores”, selvom den anden er død. ”VORES have”; ”VORES børn” siger de. De kan endda sige ”I weekenden skal VI besøge den og den.”

Mindet og erindringerne om den døde kan være nok så levende, og man kan have en fornemmelse af, at den døde er nær.

Det siger jeg ikke for at romantisere døden, for døden mærker os. Døden er brutal, og den sætter en afstand mellem den levende og den døde, som kan føles ubærlig.

Men Kr. H bygger ligesom påskemorgen bro over dette skel; denne afstand. Kr. H viser os en anden vej.

Gud blev i Jesus menneske i kød og blod; med arme og ben, kønsdele; tankens kraft, ja alt det, som kendetegner et menneske. Og han var – ligesom mennesket – dødelig. Han udåndede, døde og blev begravet på menneskevis.

Gud viser med Jesu liv og død, at han tager menneskets lidelser på sig. Han følger mennesket på vej. Og Guds solidaritet med mennesket rækker ud over et følgeskab i døden. Hans solidaritet med os er forbundet med en kærlighed, der rækker ud over alt.

Hvor vores kærlighed til hinanden og vores kærlighed til Gud kan ophøre, så er Guds kærlighed til os evindelig. Han er den kærlighed, der overvinder alt og som intet mørke og ingen død kan få greb om.

Svaret på spørgsmålet om, hvad forskellen er på mennesker og Gud, må derfor besvares med, at Guds kærlighed rækker ud over alt. At Guds kærlighed er betingelsesløs. At Guds kærlighed ikke ophører.

Menneskets kærlighed – derimod – er det modsatte.

Det er den kærlighedstro, der forkyndes, og det er i det lys, at Kristi Himmelfart skal ses. Det er den tro på kærligheden, som han formaner disciplene til at gå ud og prædike alle vegne.

Og så kan man her til sidst spørge, hvordan Guds nærvær ses, når han er fraværende? Hvordan hans på samme tid nærvær og fravær kan tegnes.

Jeg tror ikke, at det kan ses. Og selv har jeg ikke kreative evner til at tegne det. Men jeg tror, at man kan leve sit liv i troen på hans nærvær. At man kan leve sit liv i tillid til, at Gud er nær, selvom han er fraværende, og selvom man ikke kan se ham.

I teksten taler Jesus om tegn. Han taler om, at disciplene skal tage på slanger med deres hænder og drikke dødbringende gift, og at det ikke skal skade dem. Deri ligger ikke en direkte opfordring til at kaste sig ud i sådanne ejendommelige aktiviteter, men der ligger det i ordene, at vi skal gå ud i verden og leve livet i tillid til, at livet vil os det godt. Og der ligger det i hele dagens tekst, at når vi møder modgang i livet, så kan vi have tillid til, at Guds kærlighed til os er stærkere end modgangen; er stærkere end døden, og at kærligheden vil overvinde den afstand, som døden bringer med sig.